



Bornholms Havvind 100% lokalt- og folkeejet

Kære alle interesserede i en 100% lokalt- og folkeejet bornholmsk havvindmøllepark,

Mens vi venter på at få de sidste detaljer på plads, så vi kan indsende vores ansøgning til Energistyrelsen om garantistillelse, så vi kan sætte gang i de indledende vurderinger af investeringsomkostningerne og driftsøkonomien for en 100% lokalt- og folkeejet kystnær havvindmøllepark ud for Bornholm, så begynder vi at kunne skimte de mange og forskelligartede afledte – eller dynamiske – effekter, som en havvindmøllepark vil kunne få for udviklingen i den bornholmske økonomi.

For etableringen af en 100% lokalt ejet kystnær havvindmøllepark rummer nemlig ikke alene mulighed for at skabe ekstra aktivitet i havnen og give et lille positivt økonomisk afkast til alle os lokale investorer; den vil også gøre Bornholm interessant for helt nye aktører og aktiviteter.

Før jul modtog Initiativgruppen for Bornholms Havvind en henvendelse fra en gruppe forskere fra DTU-Fødevarerinstitutionen, som arbejder med tangdyrkning og forarbejdning til anvendelse for alle mulige formål, lige fra som mad og foder til som ingredienser og bioaktive stoffer. Andre muligheder for tang kan også være som råstof til energi og byggematerialer. De havde hørt om vores initiativ og syntes, at det kunne rumme spændende samarbejdsmuligheder. Tangmarker er bedst placeret dér, hvor der ikke er alt for meget søtrafik og sådan er det tit omkring havvindmøller. Og så ville de gerne være med til at 'genoplive' Østersøen. De kunne derfor godt tænke sig at mødes med os. Vi takkede selvfølgelig 'ja' og foreslog, at der også skulle nogen med med kendskab til hele Bornholms Fødevarerklynge – og hvem bedre end Mikkel Bach-Jensen og Thomas Guldbæk fra Gaarden! Vi har netop mødtes med dem i denne uge, og det er vores indtryk, at et samarbejde kunne rumme rigtig mange muligheder, ikke bare i forbindelse med selve tangdyrkingen, men også i forbindelse med den videre forarbejdning. Første skridt er at finde frem til nogle robuste stammer af tang, som kan trives i Østersøen med dens lave saltindhold.

Et andet spændende potentielt samarbejde knytter sig til alt det, man kan, hvis man har masser af grøn og bæredygtig strøm til rådighed som f.eks. at omdanne strømmen til andre former for energi, der kan lagres – det, som i dag kaldes 'power-to-X'. I Hobro har man de seneste år arbejdet målrettet på at blive centrum for en række forskellige power-to-X initiativer. Blandt andet er det lykkedes at opnå europæisk og dansk støtte til projektet HyBalance, som har til formål at vise, hvordan brint – og produktionen af brint – kan indgå ikke bare i fremtidens, men også i nutidens energisystemer. Som en del af HyBalance projektet etablerede man således et af Europas største elektrolyseanlæg i Hobro i 2018, og i 2019 påbegyndte man et projekt omkring afprøvning og

udrulningen af tre brintbusser i Nordjylland. Initiativgruppen for Bornholms Havvind har taget kontakt til Hydrogen Valley (www.hydrogenvalley.dk), og sammen er vi i færd med at undersøge mulighederne for, at vi på Bornholm kan trække på erfaringerne fra Hobro. Det kunne f.eks. ske gennem etablering af et elektrolyseanlæg på Bornholm, som i de perioder, hvor vinden giver ekstra fart på vores vindmøllevinger, kan bruge noget af den overskydende strøm til produktionen af brint. Så måske skal vi inden så længe til at kigge efter grønne brintbusser i stedet for de dieselbusser, der lige nu kører rundt på Bornholm?

Power-to-X teknologierne rummer jo også forskellige muligheder for at omdanne strøm til varme, og mulighederne for dét er vi i dialog med BEOF om. I perioder med megen vind, vil strømmen fra vindmøllerne nemlig kunne bruges til opvarmning af vand til fjernvarmen. Dette ville ikke alene hjælpe med at lagre overskudsstrøm, men også sænke prisen på fjernvarme og mindske brugen af træflis og halm i fjernvarmeproduktionen. Et sådant samarbejde kunne derfor være økonomisk fordelagtigt for begge parter.

Og så tilbage til vores ansøgning til Energistyrelsen. De detaljer, vi mangler at få helt på plads, er dels hvilken bank, vi ønsker at bruge, dels nogle udestående detaljer omkring den mulige placering af vores havvindmøller. Vores håb er imidlertid, at vi kan indsende ansøgningen inden udgangen af måneden og at vi så kan påbegynde de indledende vurderinger af investeringsomkostninger og driftsøkonomi, så snart vi forhåbentligt har garantistillelsen fra Energistyrelsen, altså her i løbet af foråret.

De bedste hilsner,

Initiativgruppen for Bornholms Havvindmøllepark